

Mänskliga rättigheter och folkrätt

En rättvis värld är möjlig

Innehållsförteckning

Mänskliga rättigheter	3
Mänskliga rättigheter i arbetslivet	4
Mänskliga rättigheter och kampen mot terrorismen	5
En internationell rättsordning	6
Skyldigheten att skydda	8
Våld mot kvinnor och civilbefolkning	9
Demokrati	10
Det civila samhället	11
FN:s roll	11

Rapporten är en del i det internationella rådslagsarbetet från Socialdemokraterna. Våra rapporter innehåller förslag som ska diskuteras under hösten 2008.

Det internationella rådslagsarbetet leds av Jan Eliasson och Margot Wallström. I rådslagsgruppen ingår också: Urban Ahlin, Lena Hjelm-Wallén, Göran Färm, Veronica Palm, Leif Pagrotsky, Björn von Sydow, Laila Naraghi, Kent Härstedt och Liselotte Lenberg.

Har du synpunkter? Skicka dina kommentarer och förslag till:
varlden@sap.se eller besök oss på www.socialdemokraterna.se

Rådslag Världen
Socialdemokraterna
105 60 Stockholm

Mänskliga rättigheter

Respekten för de mänskliga rättigheterna är ett uttryck för socialdemokratins grundläggande värderingar och en förutsättning för demokrati. Arbetet för mänskliga rättigheter är nära länkat till utveckling, fred och säkerhet. Vi socialdemokrater vill stärka detta samband och utveckla de politiska, ekonomiska, humanitära och fredsfrämjande instrument som kan bidra till en värld där alla människors lika värde och rättigheter respekteras.

De mänskliga rättigheterna, så som de kommer till uttryck i Förenta Nationernas allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna från 1948 och en rad andra konventioner, utgör en okränkbar helhet. Socialdemokraterna anser att de medborgerliga, politiska, ekonomiska, sociala och kulturella fri- och rättigheterna är universella, odelbara och individuella. De får inte inskränkas av stater eller andra aktörer.

Att hävda undantag på t.ex. kulturella eller religiösa grunder är oacceptabelt. De mänskliga rättigheterna är lika för alla och ska tillämpas med samma måttstock.

Vi vill arbeta för att stärka efterlevnaden av de mänskliga rättigheterna och anser därför att MR-frågorna ska vara prioriterade såväl i utrikespolitiken som nationellt. Vi ska protestera mot övergrepp och kritisera både demokratiska regeringar eller diktaturregimer som bryter mot de mänskliga rättigheterna. Det är självklart för oss att kritisera såväl Kinas användning av dödsstraff som USA:s behandling av fångar på Guantanamo. Lika viktigt är att vi lever upp till våra egna nationella åtaganden. Det stärker respekten för de mänskliga rättigheterna i Sverige och ökar trovärdigheten i vårt agerande internationellt.

I arbetet för mänskliga rättigheter är det viktigt att motverka alla former av diskriminering och värna särskilt utsatta grupper.

Kvinnor utgör en majoritet av jordens befolkning, men kvinnors lika rättigheter är fortfarande starkt eftersatta i många länder. Kampen för jämställdhet mellan kvinnor och män måste vara prioriterad. Det handlar bland annat om rätten till utbildning, till inflytande och äganderätt, om sexuella och reproduktiva rättigheter, rätten att bestämma över sin egen kropp och rätten till fria och säkra aborter.

Detsamma gäller barns rättigheter. FN:s barnkonvention är en viktig milstolpe i FN:s rättighetsarbete. Problemet är att rättigheterna långt ifrån respekteras. Flickor och unga kvinnor nekas utbildning, utsätts för övergrepp och tvingas till slavarbete. Barn tvingas bli soldater. FN:s millenniemål, som stadgar att alla barn, både flickor och pojkar, ska få grundläggande utbildning, är därför ett särskilt viktigt mål inom ramen för utvecklingssamarbetet. Situationen i Afrika har länge varit mycket svår då många barn tvingas ta försörjningsansvar när föräldrarna dött i aids. Barnsoldater blir allt vanligare och projekt

med syfte att hjälpa dessa sargade ungdomar till ett normalt liv en viktig del i uppbyggnaden av fungerande samhällen.

Den humanitära rättens principer om skydd av civila måste försvaras och tydliggöras i arbetet för fred och säkerhet.

Respekten för, liksom skyddandet och främjandet av, de mänskliga rättigheterna ska genomsyra alla områden av utrikespolitiken, inklusive säkerhetspolitik, biståndspolitik och handelspolitik.

Vi socialdemokrater vill arbeta tillsammans med enskilda organisationer och andra företrädare för det civila samhället såväl nationellt som internationellt för att stärka respekten för och efterlevnaden av de mänskliga rättigheterna.

Mänskliga rättigheter i arbetslivet

Globaliseringen skapar nya möjligheter men också problem. Men det internationella kapitalets jakt på snabba och allt högre vinster tar inte alltid mänsklig hänsyn. För oss socialdemokrater är det oacceptabelt att konkurrera om företagets investeringar genom att försämra tryggheten på arbetsmarknaden, dumpa skatter eller sänka miljökrav.

De mänskliga rättigheterna i arbetslivet måste tillgodoses på ett bättre sätt än idag. ILO och den globala arbetsrätten måste stärkas.

Den internationella fackföreningsrörelsen lanserade 1994 ett förslag till en socialklausul i samband med att världshandelsorganisationen WTO skulle bildas. Förslaget baserades på ett antal grundläggande ILO-konventioner som handlade om den fria förenings- och förhandlingsrätten och avskaffande av slavarbete, barnarbete och diskriminering. Förslaget om en socialklausul har inte realiserats inom WTO, men ändå gett en rad resultat.

ILO, FN:s organ för arbetslivsfrågor, fick ett stärkt mandat att verka för ökad efterlevnad för rättigheterna på de angivna områdena. Dels inleddes inom ILO 1995 en kampanj för universell ratifikation av berörda ILO-konventioner, dels antogs 1998 en särskild Deklaration om fundamentala principer och rättigheter i arbetslivet och dels antogs 1999 en ny ILO-konvention om Värsta former av barnarbete. Idag kan man konstatera att det råder internationell konsensus om vad som utgör ”de grundläggande mänskliga rättigheterna i arbetslivet” och att dessa tryggas av ILO:s konventioner om den fria förenings- och förhandlingsrätten (87 och 98), slav- och tvångsarbete (29 och 105), barnarbete (138 och 182) samt diskriminering (100 och 111). Referens görs här ibland också till ILO-deklarationen från 1998, som binder alla ILO:s medlemsländer oavsett ratifikation till att efterleva principerna och rättigheterna i de ovan nämnda ILO-konventionerna.

Men det finns fortfarande stora brister och ILO kan inte självt säkerställa att alla länder respekterar de grundläggande mänskliga rättigheterna i arbetslivet. Särskilt gäller det frågan

om arbetstagares rätt att fritt få bilda och organisera sig i oberoende fackföreningar. Skälet är här främst att fria fackföreningar verkar för ökad social rättvisa och fördelning och med sina krav på respekt för demokrati och mänskliga rättigheter hotar ibland de styrande klasserna. Det är därför av yttersta vikt att man inom andra angränsande politikområden för en politik som främjar – och inte motverkar – ILO:s strävan efter universell respekt för de grundläggande mänskliga rättigheterna i arbetslivet.

Angränsande fora och politikområden av betydelse för främjandet av respekten för dessa mänskliga rättigheter är:

- 1) FN och EU där rättigheterna erkänns och prioriteras
- 2) Parlamentariska församlingar
- 3) Inarbetandet av dessa rättigheter i handelsrelaterade sammanhang
- 4) Utlåningspolitik
- 5) Kapitalplaceringar (etisk policy hos pensionsfonder/försäkringsbolag)
- 6) Multilaterala investeringar
- 7) Multinationella företag
- 8) Upphandlingspolitik
- 9) Utvecklingsbistånd
- 10) Konsumentpåverkan

Mänskliga rättigheter och kampen mot terrorismen

De senaste årens attentat i New York, Madrid, London, Istanbul och Moskva, samt de attentatsförsök som har avvärijts, påminner oss om att hotet från terrorism är påtagligt i Europa. I dagsläget bedöms det direkta hotet mot Sverige och svenska intressen som relativt lågt, men hotbilden kan snabbt förändras. Det är en grundmurad socialdemokratisk uppfattning att kampen mot terrorism ska bedrivas rättssäkert och med full respekt för folkrätten.

I kampen mot terrorismen menar vi, att det är avgörande i ett längre perspektiv för hur detta ska vara lyckosamt, att vi lär oss förstå de omständigheter som medverkar till terrorism. Extrema tolkningar av ideologier eller religioner står allt för ensamma som förklaringsmodeller. Politiken måste vara ytterst försiktig så att den inte ytterligare späder på och förstärker stereotypa föreställningar som leder till att grupper utsätts för diskriminering och rasism. Det krävs ett bredare och djupare anslag. I synnerhet när omfattningen av extremism är av den storlek vi idag ser.

En av grunderna för terrorism går att finna i ett socialt och ekonomiskt utanförskap, ofta i samband med brist på dialog och demokrati. Frustration och extremism möts inte sällan där samhällen misslyckats.

Det går att förebygga terrorism. Det är ett mödosamt och långsiktigt arbete som måste prioriteras. En solidarisk utrikespolitik lägger grunden för en mer rättvis värld där Sverige bemöts med respekt.

Vi socialdemokrater anser att det går att bedriva kampen mot terrorism utan att mänskliga rättigheter kränks.

Sverige måste också aktivt ta avstånd från föregripande våldsinsatser sk. ”pre-emptive strikes”. Det är oacceptabelt att enskilda stater agerar på egen hand och startar krig i strid med FN-stadgan vare sig det sker för att bekämpa terrorismen eller av andra skäl. Sveriges politik måste vara mycket tydlig. Det USA-ledda invasionen av i Irak stred mot folkrätten och är ett exempel på hur ett land missbrukar sin politiska och militära makt och skapar nya problem när det gäller terrorism.

Kampen mot terrorism har de senaste åren handlat om var individer ska lagföras och om utlämningar av misstänkta förbrytare. Sverige fick kritik från FN:s tortyrkommitté för utlämningen av två egyptier då detta gjordes mot så kallade diplomatiska försäkringar om tortyr. Senare visade det sig att fångarna trots detta torterades i fängelse och under förhör. Av denna erfarenhet drar vi slutsatsen att det knappast finns något tillfälle då utlämning med diplomatiska garantier från länder som använder sig av tortyr är befogat.

Det är oacceptabelt att kampen mot terrorism tar sig uttryck i användning av tortyr eller tortyrliknade metoder och fängslande på obestämd tid och utan legal grund.

En internationell rättsordning

Vi socialdemokrater vill verka för mer samarbete mellan stater, regioner och inom internationella organisationer än tidigare.

Den viktigaste internationella organisationen är Förenta Nationerna, men FN är aldrig starkare än vad medlemsstaterna tillåter. FN:s brister är ofta medlemsstaternas brister. För att stärkas måste FN reformeras. Organisationen ska förmå att såväl hantera kriser och värna mänskliga rättigheter som att främja social och ekonomisk utveckling. Kopplingen mellan fred och säkerhet, utveckling och mänskliga rättigheter måste bli än mer tydlig i FN:s organisation och verksamhet.

Utan ett effektivt arbete mot konflikters orsaker, t.ex. fattigdom och politisk extremism, kommer konflikterna inte att kunna hanteras. Detta gäller också återuppbyggnadsskedet efter en konflikt. Utan insatser för en demokratisk utveckling, för att stärka respekten för de mänskliga rättigheterna och för uppbyggnaden av en rättsstat blir en hållbar och rättvis fred

omöjlig. Och om inte säkerheten kan garanteras, ofta med hjälp utifrån, kan heller inte återbyggnaden och utvecklingen ta fart.

Europarådet är en viktig mellanstatlig europeisk samarbetsorganisation. Europarådets konvention om mänskliga rättigheter från 1950 är av central betydelse. Dess innehåll ligger till grund för EU:s grundläggande rättigheter.

Vi vill också lyfta fram EU:s betydelse som en av de viktigaste aktörerna i arbetet för mänskliga rättigheter, inte minst genom kraven i samband med utvidgningsprocessen. Genom att alla medlems- och kandidatländer förbinder sig att genomföra och efterleva de mänskliga rättigheterna har vi fått en starkt positiv utveckling i hela Europa och skapat förutsättningar att påverka i andra delar av världen. EU ger omfattande bistånd till främjande av mänskliga rättigheter, bidrar genom insatserna för konfliktförebyggande och krishantering och driver på i FN:s och andra internationella organisationers normbildande arbete.

EU måste fortsätta att utveckla sin politik så att den genomsyras av folkrätten och de mänskliga rättigheterna. EU:s samarbete med FN måste stärkas och medlemsstaterna i EU bör än mer samordna sin politik i FN, inte minst i arbetet för de mänskliga rättigheterna. Stödet till FN:s nya råd för mänskliga rättigheter måste vara samstämt och tydligt.

En modern folkrätt sätter även människors, inte bara staters säkerhet i fokus. Staters suveränitet ses inte längre enbart som en uppsättning privilegier utan också som ett ansvar att skydda sina invånare. Staten är ansvarig inför såväl sin egen befolkning som det internationella samfundet. Det är inte rimligt att stater i skydd av suveräniteten begår grova övergrepp mot sin befolkning. Suveränitet kan inte bara betyda skydd från inblandning utifrån utan även ett ansvar inför världssamfundet för den egna befolkningen.

En förutsättning för effektivare internationella insatser är att också de regionala institutionerna utvecklas och stärks. FN kan exempelvis ge andra organisationer som t ex EU och AU, Afrikanska Unionen, uppdraget att leda en fredsbevarande operation. EU har utvecklat sin kompetens att leda alltmer besvärliga operationer. Sverige har deltagit i praktiskt taget alla insatser som EU har gjort. Vi anser att det är positivt att också den Afrikanska Unionen utvecklar sin beredskap att leda operationer på uppdrag av Förenta Nationerna.

För alla fredsbevarande operationer som Sverige deltar i ska det finnas ett tydligt folkrättsligt mandat. Ett mandat givet av FN:s säkerhetsråd ska alltid eftersträvas. Tyvärr kan säkerhetsrådet vara oförmöget att leva upp till sitt ansvar för internationell fred och säkerhet på grund av att de permanenta medlemsländerna använder sin vetorätt. Vid extrema nödsituationer och där säkerhetsrådet är blockerat kan därför annat mandat i enlighet med FN-stadgans principer ge stöd till en fredsbevarande insats.

Afrikanska Unionen (AU) är viktig även för att bidra till ekonomisk utveckling i Afrika. Här kan också EU spela en viktig roll genom att samarbeta med och stödja AU.

För socialdemokratin är den mänskliga säkerheten utgångspunkten. Folkrätten ska utvecklas för att skydda människor och får inte bli ett redskap för stormaktintressen eller diktatorer att förbryta sig mot befolkningar.

Folkrätten ska vara grunden i den internationella ordningen och varje stat har ett ansvar att den upprätthålls. För att folkrätten ska efterlevas krävs starka institutioner. Tillkomsten av den internationella brottmålsdomstolen, ICC, var ett stort framsteg och ökar möjligheterna att inom ramen för den internationella rättsordningen utkräva individuellt ansvar för grova brott mot mänskliga rättigheter och humanitär rätt.

ICC kan dock endast åtala och döma ett mindre antal förbrytare. Stater har därför ett ansvar att beivra dessa brott. Internationella domstolen liksom andra tvistlösnings- och övervakningsorgan måste få tillräckliga resurser och starka mandat. Samtidigt får den nationella rättsordningen en allt större roll i övervakandet av folkrätten, t ex vad gäller respekt för de mänskliga rättigheterna och åtal av krigsförbrytare. Sverige måste vara ett föregångsland i detta avseende.

För socialdemokratin är konfliktförebyggande insatser inom ramen för det internationella samarbetet centrala. Vi anser att Sverige ska satsa mer resurser på förebyggande verksamhet både inom den egna utrikespolitikens olika områden och i samverkan med enskilda organisationer och internationella institutioner. Det är också viktigt att Sverige fortsätter arbetet med att utveckla FN:s nya fredsbyggande kommission som ska fokusera på att bygga upp krigshärjade länder.

Skyldigheten att skydda

Socialdemokratin ser det som ett viktigt framsteg att världens länder antog principen om skyldigheten att skydda vid FN:s reformtoppmöte hösten 2005. Principen innebär att det är varje stats ansvar att skydda sin befolkning mot folkmord, krigsförbrytelser, etnisk rensning och andra brott mot mänskligheten och att agera för att förebygga sådana allvarliga övergrepp. I en situation när en stat inte förmår eller vill leva upp till detta ansvar har det internationella samfundet en skyldighet att ingripa för att skydda en befolkning.

Socialdemokratin vill utveckla arbetet inom alla pelarna i skyldigheten att skydda: att förebygga konflikter och övergrepp genom politiska och humanitära åtgärder, att agera då katastrofen är ett faktum och att bistå med att återbygga ett land efter en våldsamt konflikt.

Den största utmaningen för det internationella samfundet är att genomföra principen om skyldigheten att skydda i praktiken. I vilka situationer och med vilka medel får omvärlden ingripa när en stat inte förmår eller vill skydda sin befolkning? Socialdemokratin anser att FN-mandat för fredsframtvängande operationer är centralt. Samtidigt vill vi bidra till att

stärka de regionala organisationernas möjligheter att ta ansvar för skyddet av civila och för människors säkerhet.

Skyldigheten att skydda innebär ett radikalt nytänkande när det gäller synen på suveräniteten. Den betonar att suveränitet innebär skyldigheter gentemot den egna befolkningen, ett ansvar att värna om människors säkerhet, och inte längre ger frihet att slippa yttre inblandning.

Motståndet mot ingripanden från det internationella samfundet är fortfarande stort, dels från länder som fruktar att stormakterna vill använda skyldigheten att skydda för egna maktpolitiska syften och dels från länder som använder suveräniteten som skydd för att begå MR-övergrepp. Arbetet för att få såväl enskilda stater som det internationella samfundet att leva upp till sitt ansvar att skydda civila måste utvecklas vidare.

Våld mot kvinnor och civilbefolkning

Vi socialdemokrater anser att det omfattande sexuella våldet mot kvinnor och flickor i väpnade konflikter måste bekämpas. Våldtäkter används i ökande grad som vapen för att kränka och stigmatisera kvinnorna. De grova övergreppen innebär ett enormt lidande för de drabbade men är också ett hot mot fred och säkerhet. Våldet mot kvinnor fördjupar konflikter och försvårar möjligheterna till försoning. Kvinnor och barn i krigshärjade områden i världen utsätts dagligen för omfattande sexuellt våld. De är inte enbart offer i skuggan av krig utan måltavlor där sexuellt våld är en del av krigsföringen.

Arbetet med Säkerhetsrådets resolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet är centralt i detta sammanhang. Kvinnors rättigheter och perspektiv måste få bättre genomslag i arbetet för fred och säkerhet. Ett ökat kvinnligt deltagande i konfliktförebyggande och krishantering före, under och efter en konflikt är en förutsättning för hållbar fred och utveckling.

Den 19 juni 2008 antog FN:s säkerhetsråd enhälligt resolution 1820 om sexuellt våld mot civila i konflikter. Resolutionen fördömer våldtäkt och andra former av sexualiserat våld i konfliktsituationer och stadgar vidare att våldtäkt kan utgöra krigsbrott, brott mot mänskligheten och en konstituerande handling för folkmord. Vi välkomnar och stödjer denna viktiga resolution och kommer att arbeta för att resolutionen antas av alla FN:s medlemsländer och efterlevs i allt internationell arbete. Vi vill verka för att respekten för resolutionen stärks och att den efterlevs.

Demokrati

Respekt för de mänskliga rättigheterna, uppbyggnaden av en rättsstat och en demokratisk utveckling hänger nära samman. Under 1900-talets sista decennier medförde globaliseringen också nya möjligheter för inflytande och demokratin stärktes i många delar av världen. Frågan är om denna positiva utveckling nu brutits? Demokratibegreppet och de mänskliga rättigheternas innehåll ifrågasätts allt oftare av auktoritära regimer och på kulturella eller religiösa grunder. Demokratins möjligheter skrämmer den som har skäl att frukta folkstyre – och den som vill styra människors tankar.

För socialdemokratin som internationell rörelse är globaliseringen en möjlighet att stärka våra grundvärderingar. Vi vill bidra till att bygga upp fungerande globala demokratiska krafter som motvikt till det globaliserade kapitalets makt. Vi vill öka människors möjligheter till deltagande och inflytande. Samtidigt måste man vara medveten om att tilltron till demokratin skadas då det demokratiska systemet inte kan genomdriva förbättringar för folkflertalet.

Vi ska protestera mot övergrepp och auktoritära regimer men också använda dialogen som medel för förändring. Vi ska samarbeta med demokratiska likasinnade stater men också med tydlighet och utan undfallenhet samtala med auktoritära regimer.

Detta är ett grannlaga arbete. Sverige ska ställa hårda krav på en stat när det gäller arbetet för demokrati. För att t ex kunna bli medlem i EU krävs att ett land uppfyller de sk Köpenhamnskriterierna. De innehåller kriterier om stabila institutioner som garanterar demokrati, rättssäkerhet, mänskliga rättigheter och minoritetsskydd.

Den globala kampen mot korruption måste skärpas, krav måste ställas på både långivare och företag som utnyttjar korruption eller andra former av maktmissbruk. Det är oacceptabelt att ledare använder sin maktställning till att berika sig genom internationella lån eller genom att sälja ut ett lands tillgångar.

Vi socialdemokrater vill stärka arbetet för demokrati och mänskliga rättigheter inom ramen för Sveriges utvecklingsarbete, engagemang och åtaganden i FN.

Det är viktigt att slå vakt om yttrandefriheten samtidigt som vi värnar religionsfriheten. Religion eller kulturella traditioner får dock aldrig användas som förevändning för att inskränka de mänskliga rättigheterna.

Det civila samhället

Det civila samhället och de enskilda organisationerna har viktiga uppgifter i arbetet för mänskliga rättigheter som påtryckare, MR-försvare och genom sin fältnärvaro. Civila samhället är en arena, skild från staten, marknaden och det privata hushållet, i vilken människor organiserar sig och agerar tillsammans för gemensamma intressen. I länder där det civila samhället är utvecklat finns sämre chanser att lösa konflikter, utbyta erfarenheter mellan samhällsgrupper och att granska institutioner och makten.

En förutsättning för demokrati är väl organiserade och demokratiskt fungerande politiska partier, som kanaliserar befolkningens krav och förhoppningar om framtiden.

Det speciella svenska partiinriktade demokratistödet har som mål att bidra till och bistå utvecklingen av ett väl fungerande partiväsende. Politiskt deltagande och demokratiska politiska system är av central betydelse.

Företagen har också en viktig roll; de ska respektera inte bara globala arbetsrättsliga normer utan också respektera och främja MR liksom agera miljömässigt ansvarsfullt. Företag och andra privata aktörer kan också främja uppbyggnaden av hållbar säkerhet och demokratiska samhällen byggda på rättsstatens principer.

FN:s roll

Vi socialdemokrater vill att Sverige ska höja och skärpa sin profil i FN. Därför vill vi att Sverige mer aktivt stödjer de processer som nu pågår som uppföljning till de antagna besluten vid toppmötet 2005, t ex det nya rådet för mänskliga rättigheter och FN:s fredsskapande kommission. Det är också viktigt att reformarbetet av säkerhetsrådet fortsätter. Säkerhetsrådet måste i sin sammansättning bättre spegla dagens värld.

Vi vill att arbetet i säkerhetsrådet allt mer ska präglas av förhandlingar mellan de deltagande länderna och parterna. Om någon av de permanenta medlemmarna lägger sitt veto ska det ses som ett misslyckande och användandet av vetot måste inskränkas till ett minimum. Vi vill se ett system där det land som använt sitt veto måste avlägga en officiell motivering till generalförsamlingen.

Gamla som nya FN-institutioner behöver stöd för att mänskliga rättigheter, säkerhet och utveckling ska koordineras på mest effektiva sätt både i FN:s högkvarter och i fält.

Sveriges roll i FN har en stolt historia. Vi vill att Sverige på denna grund aktivt utvecklar en modern multilateral politik anpassad till dagens och morgondagens krav och utmaningar.

Läget för de mänskliga rättigheterna och folkrätten liksom kraven att möta de globala hoten förutsätter att FN reformeras och stärks.

Vi socialdemokrater vill därför se ett ökat engagemang för FN med fler politiska initiativ som kan bidra till en välfungerande världsorganisation och en bättre internationell ansvarsfördelning, som bättre tjänar mänskligheten.

